

Vzdělávací obor: **Dějepis**

Očekávaný výsledek učení: CAS-DEJ-002-ZV9-015

Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.

Popis úrovně NA CESTĚ

- Prozkoumá funkci a význam historického motivu/objektu z hlediska historické paměti (např. jakou měl funkci v minulosti a jakou roli případně plní dnes, jaký význam mají jeho jednotlivé prvky – např. atributy sochy světce, fiály a chrliče na katedrále, osoby na pomníku osvobození města v roce 1945, jména historických osobností na budově školy).
- Vysvětlí, případně podloží vyhledanými informacemi, zda daný motiv mohl být v minulosti nebo může být v současnosti kontroverzní a proč.

Měl by maršál Koněv mít pomník v Praze?

Autor materiálu: Mgr. Pavel Žalský

Anotace

Žáci na základě práce s různorodými zdroji kriticky posuzují, jakou roli sehrál pomník maršála Koněva ve veřejném prostoru v minulosti i současnosti – z hlediska historického, politického i kulturního významu. Argumentují na základě různých perspektiv a vyjadřují svůj postoj k otázce zachování či odstranění pomníku. Součástí je také analýza umělecké podoby pomníku, jeho autora a kontextu vzniku jako příklad role umění ve veřejném prostoru v totalitním režimu. Žáci si tak rozvíjejí schopnost vnímat funkci veřejného umění i kontroverzních symbolů v historické paměti a současné společnosti.

Zadání pro žáky

EVOKACE

1. **Příběh pomníku** – žáci si prohlížejí fotografie pomníku maršála Koněva v Praze z různých dob a analyzují jeho příběh.

UVĚDOMĚNÍ

2. **Práce se zdroji** – s pomocí zdrojových textů žáci odhalují příběh maršála Koněva a protichůdných názorů na jeho pomník v Praze, kriticky analyzují různé perspektivy a třídí argumenty.

REFLEXE

3. **Odpověď na ústřední otázku** – žáci vyberou argument pro a proti zachování pomníku, svůj výběr zdůvodní a uvedou ve společné diskusi se třídou. Zároveň v diskusi vyjádří svůj postoj k roli pomníku ve veřejném prostoru a svobodě uměleckého projevu.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence kulturní Kulturní kontext KKT-KON-000-ZV9-001	<i>Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.</i>	- organizují diskuse a debaty o různých uměleckých dílech, kulturních událostech a tématech, které jsou aktuální ve společnosti
Klíčová kompetence k řešení problémů Práce s informacemi a kritické myšlení KRP-KRP-000-ZV9-001	<i>Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.</i>	- poskytují informační materiály k jednomu tématu z různých zdrojů

Metodický komentář pro učitele

1. Zdroje (fotografie i texty) doporučuji nakopírovat do skupin nebo alespoň dvojic.
2. Fotografie pomníku mají popisky, bez nichž by žáci mohli proměnu jeho vnímání sledovat jen složitě. V otázce proměny zlomových momentů proměny vnímání pomníku je potřeba brát v potaz nejen rok 1989, ale také události roku 2014 (únorová a březnová ruská anexe Krymu) nebo padesáté výročí okupace ČSSR v roce 2018.
3. Na práci s fotografiemi navazuje krátký text popisující umělce a jeho zakázku, žáci s pomocí textu odpovídají na otázky, které je směřují k vnímání umělecké hodnoty pomníku.
4. Během práce se zdroji můžete využít skupinovou práci nebo práci ve dvojicích, během které si žáci rozdělí zdroje mezi sebe.
5. Při reflexi dejte prostor co nejvíce skupinám, pokud potřebujete žáky aktivizovat, můžete využít škálování v prostoru, metodu čtyř rohů apod.
6. Jde o diskusi, kde žáci kriticky posuzují argumenty pro a proti zachování pomníku, přičemž v závěru hodiny by se měli vyjádřit, k jakému rozhodnutí ohledně pomníku se kloní. Zároveň odpovídají na otázky týkající se role pomníků ve veřejném prostoru a role umělce. Ať se rozhodnou jakkoliv, měli by slušně a s respektem k druhým uvádět argumenty založené na seriózní práci se zdroji.

Popis ověřování

Během lekce sleduji:

1. Žáci mají vypracovaná všechna zadání v pracovním listu. Vzorové odpovědi jsou v dokumentu „Vzorové řešení“.
2. Žáci vybrané argumenty v tabulce a v závěrečném úkolu (č. 4) opírají o konkrétní, jimi vybrané zdroje, u kterých kriticky posoudí vnímání těchto zdrojů z hlediska aktérů různých kauz spojených s pomníkem; u závěrečných otázek spojených s KK Kulturní („Myslíš, že má pomník ve veřejném prostoru plnit hlavně politickou, uměleckou, historickou nebo vzdělávací roli? Proč?“ a „Měl by mít umělec svobodu tvořit, co chce, i když jde o politicky citlivé téma? Nebo by měl přistoupit na požadavky zadavatele?“) uvádí relevantní a věcné argumenty a zaujímá na nich podložený postoj.
3. Uváděné argumenty jsou seriózní, slušné a založené na práci se zdroji. Žáci během této činnosti vybírají a kriticky hodnotí relevantní zdroje

Ukázka řešení

Viz soubor „Vzorové řešení“

Zdroje

Zdroje jsou uvedeny na jednotlivých materiálech.